

Utdrag ur Proposition 136 om Ledningsrätten

En fråga som Hyresgästföreningen har tagit upp är de eventuella hälsorisker som mobiltelefonnäten kan vara förenade med. Enligt Hyresgästföreningen finns det inte minst bland hyresgäster en stark oro för sådana risker. Statens strålskyddsinstitut har utfärdat allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält (SSI FS 2002:3). De bygger på en rekommendation som Europeiska Unionen har antagit (Europeiska rådets rekommendation 1999/519/EG av den 12 juli 1999 om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält [0 Hz–300 GHz]). Arbetsmiljöverket har också utfärdat föreskrifter om arbete med radiofrekvent strålning och högfrekventa elektromagnetiska fält (ASF 1987:2). De undersökningar som har gjorts om strålningsförhållandena vid master för mobiltelefoni har visat att den strålning som enskilda normalt kan utsättas för ligger långt under de fastställda gränsvärdena (se SSI Rapport 2001:09 och SSI information 2001:3).

Mot bakgrund av den oro som trots detta förekommer vill vi också påpeka att det i såväl plan- och bygglagen (1987:10), ledningsrättslagen som miljöbalken finns bestämmelser vars syfte är att motverka uppkomsten av hälsorisker i samband med utbyggnaden av elektroniska kommunikationsnät.

Enligt plan- och bygglagen krävs sålunda bygglov för att uppföra en radio- eller telemast (se 8 kap. 2 § första stycket 5 plan- och bygglagen; i normalfallet torde det inte krävas bygglov för att på en befintlig byggnad montera en antenn för t.ex. 3G-nätet, jfr dock 8 kap. 3 § första stycket 1 och 6 § plan- och bygglagen samt RÅ 1981 2:36). Bygglov behövs även om det skulle ha beviljats ledningsrätt för masten. När en bygglovsansökan prövas, skall hänsyn tas till skilda allmänna och enskilda intressen, bl.a. hälsorisker av olika slag.

Lantmäterimyndigheten är vid en ledningsförrättning skyldig att utreda förutsättningarna för upplåtelse av ledningsrätt och skall därvid beakta olika allmänna och enskilda intressen. Det innebär bl.a. att de gränsvärden som Statens strålskyddsinstitut har fastslagit skall beaktas. Även hänsynsreglerna i miljöbalken, däribland försiktighetsprincipen och lokaliseringsprincipen (se 2 kap. 3 och 4 §§ miljöbalken) får betydelse (jfr prop. 1997/98:45 del 1 s. 206 och prop. 1997/98:90 s. 148 f. samt 158 och 159). Av betydelse är också att det i förrättningen bör ske s.k. rådplägnings med sakägarna. Vid behov skall samråd också ske med berörda myndigheter, exempelvis byggnadsnämnden på orten (se 19 § ledningsrättslagen). Vid ett sådant samråd kan lämpliga lösningar för ledningens eller mastens närmare lokalisering klarläggas. Det finns alltså goda förutsättningar att vid en ledningsförrättning belysa hälsofaktorer på ett allsidigt sätt och att åstadkomma en lämplig lokalisering.

Vi anser mot denna bakgrund att de hälsoaspekter som Hyresgästföreningen har tagit upp inte utgör skäl mot att använda ledningsrättslagen för att trygga uppförandet av master och andra anordningar som ingår i elektroniska kommunikationsnät.